

1530602170621C95B3181D4071825AB9LED53E54B1

identyfikator / 17/5

Druk nr 398

UCHWAŁA NR .../.../17
Rady Miasta Biała Podlaska

z dnia

**w sprawie przyjęcia Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych
dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2017 - 2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.), w związku z art. 12 pkt 11 i art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814, z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). Rada Miasta Biała Podlaska uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2017 - 2022, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Biała Podlaska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miasta Biała Podlaska z dnia2017 r.
w sprawie przyjęcia Programu Oddziaływań
Korekcyjno – Edukacyjnych
dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata
2017 – 2022

**PROGRAM ODDZIAŁYWAŃ KOREKCYJNO-EDUKACYJNYCH
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC W RODZINIE
NA LATA 2017 - 2022**

Biała Podlaska, sierpień 2017 rok

Załącznik do Uchwały Nr Rady Miasta Biała Podlaska z dnia2017 r. w sprawie przyjęcia
Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2017 –

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy
Społecznej

Ewa Borkowska

Naczelnik Wydziału
Polityki Społecznej, Kultury i Sportu

mgr Bogumiła Zieńczuk

Spis treści

I.	Uzasadnienie wprowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych na terenie miasta Biała Podlaska.....	3
II.	Założenia i cele programu.....	7
III.	Zakładane rezultaty programu	8
IV.	Zawartość merytoryczna programu	9
1.	Część edukacyjna.....	10
2.	Część korekcyjna	11
V.	Realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych	12
1.	Rekrutacja uczestników programu.....	12
2.	Zasady uczestnictwa w programie.....	13
3.	Realizatorzy programu.....	13
4.	Czas realizacji programu	14
5.	Sposób realizacji programu	14
6.	Przebieg programu.....	15
VI.	Monitoring zachowań uczestników programu.....	23

I. Uzasadnienie wprowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych na terenie miasta Biała Podlaska

Przemoc w rodzinie – w myśl art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390) to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych bądź innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

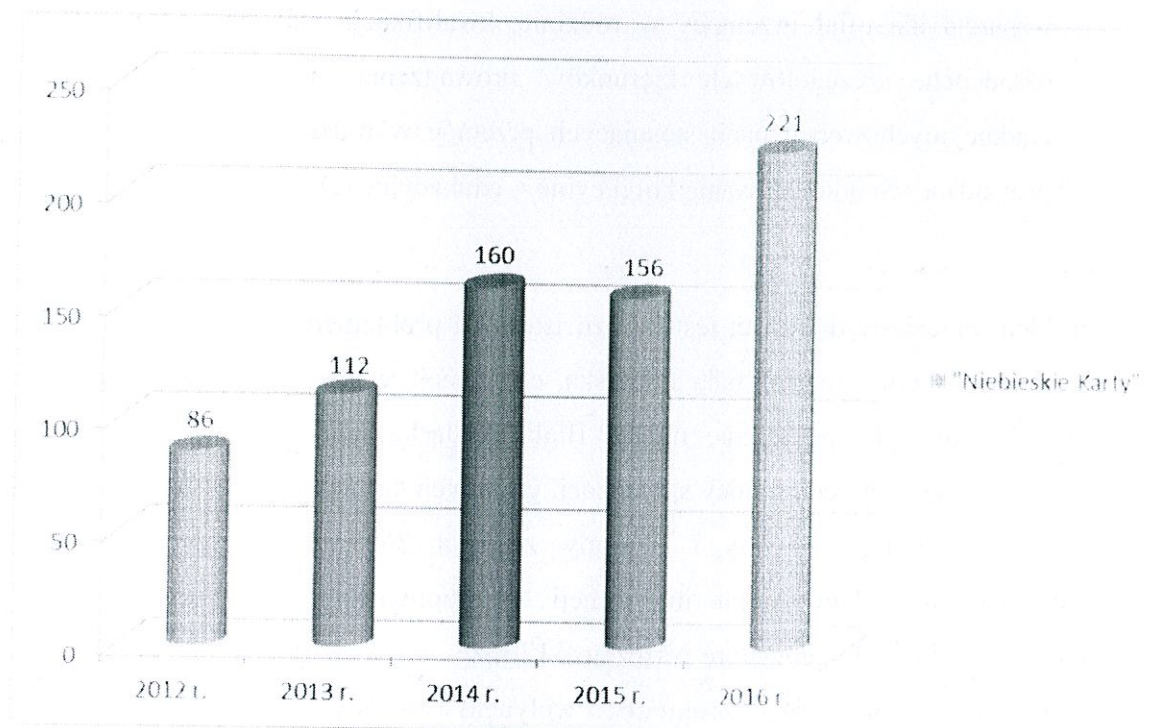
Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc prowadzone są w oparciu o akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1390),
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.),
- 3) ustawę z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz.487 z późn. zm.),
- 4) uchwałę Nr 76 Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2014 roku w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014 – 2020 (M.P. z dnia 9 czerwca 2014 r. poz. 445),
- 5) uchwałę Nr XXI/61/16 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 5 września 2016 roku w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Biała Podlaska na lata 2016-2020, który nawiązuje bezpośrednio do zadań i celów zawartych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 6) rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki

wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno – edukacyjne (Dz. U. Nr 50 poz. 259).

Problem przemocy domowej jest bardzo istotnym problemem społecznym dotykającym wiele rodzin z terenu miasta Biała Podlaska, co więcej ze wzrastającą tendencją (Wykres Nr 1). W roku 2012 na terenie miasta Biała Podlaska wszczęto przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia 86 procedur „Niebieskich Kart” polegających na podejmowaniu interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą. W roku 2013 procedurę wszczęto 112 razy, w roku 2014 realizowanych było 160 „Niebieskich Kart”, natomiast w roku 2015 wpłynęło 156 „Niebieskich Kart”. W roku 2016 do Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Białej Podlaskiej wpłynęło 221 „Niebieskich Kart”.

Należy podkreślić, iż realizowane procedury „Niebieska Karta”, stanowią przypadki przemocy domowej, które zostały ujawnione, zdiagnozowane, w przypadku, których zostały podjęte określone działania. Problem przemocy jest jednak zjawiskiem o wiele szerszym i jest wiele rodzin, które cierpią z tego powodu, nie podejmując działań zmierzających do ochrony praw osób krzywdzonych, przede wszystkim dzieci, osób starszych i niepełnosprawnych.

Wykres Nr 1

Liczba „Niebieskich Kart” założonych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i służby zdrowia w latach 2012 – 2016.

W związku z powyższym liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wynosiła w 2012 roku 86 osób (77 kobiet i 9 mężczyzn), w 2013 poszkodowanych było 114 osób (105 kobiet, 7 mężczyzn i 2 dzieci). W roku 2014 na 160 wypełnionych „Niebieskich Kart” 143 osoby doświadczające przemocy to były kobiety, 13 to mężczyźni a 4 dzieci. W roku 2015 było 142 pokrzywdzonych kobiet, 8 mężczyzn i 6 dzieci. Natomiast w roku 2016 było już 205 kobiet dotkniętych przemocą, 7 mężczyzn i 9 dzieci.

Liczba osób stosujących przemoc w roku 2012 wynosiła 86 osób (8 kobiet, 78 mężczyzn), w 2013 było 91 osób (9 kobiet, 82 mężczyzn), w roku 2014 osób stosujących przemoc było 124 (9 kobiet, 115 mężczyzn), w 2015 roku było 156 osób (8 kobiet, 148 mężczyzn), natomiast w 2016 roku 10 kobiet i 211 mężczyzn stosowało przemoc.

W przeważającej ilości „Niebieskich Kart” osoby, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie nadużywają alkoholu.

Załącznik do Uchwały Nr Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2017 – 2022

Z powyższych danych wynika, iż większość osób stosujących przemoc w rodzinie to mężczyźni oraz że istnieje duża potrzeba podejmowania działań wobec osób stosujących przemoc m.in. poprzez realizowanie programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest częścią całego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jest to podejście zgodne z wytycznymi zawartymi w Wojewódzkim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020. W ramach programu wzmocnione będą działania skierowane na ochronę bezpieczeństwa i autonomii osób doświadczających przemoc domowej, z drugiej strony będą podejmowane działania, które powstrzymają osoby stosujące przemoc przed jej stosowaniem. Takimi środkami, które już są wykorzystywane są w głównej mierze środki karno – administracyjne, jednakże bardzo ważna jest również możliwość prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych. Często osoby stosujące przemoc mają duże deficyty w obszarze samoświadomości, samokontroli, umiejętności społecznych. Program podnoszący ich kompetencje w wyżej wymienionych zakresach w połączeniu z oddziaływaniem interwencyjnym karno-administracyjnym może przynieść lepsze efekty w walce z zatrzymaniem przemocy.

Zgodnie z § 8 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej, przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez powiat lub podmioty, którym powiat zlecił realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, a wyniki tych działań są wykorzystywane w pracach nad doskonaleniem i upowszechnianiem dalszych metod oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Efektami prowadzenia programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych z osobami stosującymi przemoc w rodzinie są zmiany ich postaw i zachowań.

W raporcie z badań przeprowadzonych dla MPiPS przez Millward Brown SMG/KRC, oceniających m.in. skuteczność programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie prowadzonych w 2011 wynika, iż specjaliści realizujący w/w programy wskazują na dużą ich skuteczność, ocenianą na ok. 65%, a mierzoną w braku powrotu osób stosujących przemoc do zachowań przemocowych. Z w/w badań wynika

Załącznik do Uchwały Nr Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2017 – 2022

jednakże, iż konieczne jest równoległe działanie organów ścigania oraz wymiaru sprawiedliwości w postaci nakładania na osoby stosujące przemoc w rodzinie obowiązku uczestnictwa w programach. Nałożenie obowiązku w sposób znaczący sprzyja realizacji i ukończeniu przez osobę stosującą przemoc programu w całości, co z kolei ma zasadnicze przełożenie na skuteczność owego programu, poprzez zmianę postawy osoby stosującej przemoc.

Motywacja tego rodzaju ma bardzo duże znaczenie i staje się jednym z elementów systemowego zabezpieczania bezpieczeństwa osób pokrzywdzonych a co za tym idzie całych rodzin.

III. Założenia i cele programu

Podstawą prawną do opracowania i realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie stanowi art. 6 ust. 4 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). Program został opracowany na podstawie wytycznych dotyczących tworzenia programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (załącznik nr 2 do Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Lublin 2016). Program opiera się na aktualnej wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy domowej, zachowania zarówno osób dotkniętych przemocą jak i osób stosujących przemoc, pomocy psychologicznej osobom uwikłanym w przemoc. W świetle współczesnej wiedzy dotyczącej zachowań przemocowych a co za tym idzie, również **założeniami teoretycznymi** programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnego jest fakt, iż:

- 1) przemoc domowa jest zachowaniem wyuczonym, które przynosi zyski i straty dla osoby stosującej przemoc,
- 2) stosowanie zachowań przemocowych jest wyborem, którego dokonuje osoba stosująca przemoc i za który ponosi odpowiedzialność,
- 3) zachowania przemocowe są również uwarunkowane i wzmacniane kulturowo, poprzez poglądy, postawy, przekonania widoczne we wzorach postępowania.

- 4) przemoc jest działaniem szkodliwym, wyrządzającym krzywdy oraz zmierzającym do kontroli i podporządkowania osoby dotkniętej przemocą,
- 5) można nauczyć się nie stosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania,
- 6) stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony osoby dotkniętej przemocą.

W związku z powyższym **celem ogólnym** oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych w oparciu o w/w założenia jest:

- 1) zatrzymanie przemocy domowej,
- 2) zapewnienie bezpieczeństwa osobom krzywdzonym.

Cele ogólne realizowane będą poprzez realizację **celów szczegółowych**, tj.:

- 1) edukację na temat zjawisk kulturowo-obyczajowych wzmacniających i osłabiających przemoc,
- 2) promowanie wartości nadrzędnych takich jak godność osoby, dobro rodziny, równość płci, prawa jednostek, odpowiedzialność za własne postępowanie,
- 3) korygowanie postaw poprzez naukę nowych wzorów poznawczych i behawioralnych,
- 4) uczenie umiejętności społecznych niezbędnych do tworzenia relacji bez przymusu.

Podstawowym priorytetem jest bezpieczeństwo osób dotkniętych przemocą domową.

III. Zakładane rezultaty programu

Zasadniczym rezultatem podejmowanych działań jest powstrzymanie osób stosujących przemoc i zakończenie przemocy w rodzinie, również zmniejszenie ryzyka dalszego stosowania przemocy oraz zwiększenie u osób stosujących przemoc zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego życia w rodzinie poprzez:

- 1) uświadomienie sobie czym jest przemoc,
- 2) uzyskanie lepszego wglądu i świadomości własnych zachowań przemocowych.
- 3) nabycie umiejętności psychospołecznych takich jak: samokontrola, komunikacja interpersonalna, asertywność, konstruktywne sposoby rozwiązywania konfliktów, konstruktywne techniki radzenia sobie ze stresem.
- 4) nabycie umiejętności rozwiązywania konfliktów w sposób inny niż przemocowy.
- 5) nabycie umiejętności partnerskiego współdziałania w rodzinie oraz korzystania z pomocy innych.
- 6) nabycie wiedzy przez osoby stosujące przemoc na temat schematów myślowych, podtrzymujących przemoc,
- 7) zmiana osób stosujących przemoc w sferze przekonań, dotyczących wartości takich jak prawa jednostek, godność, odpowiedzialność,
- 8) zmiana postaw w relacjach interpersonalnych z agresywnych, opartych na przymusie, na postawy, w których podstawą jest wzajemne poszanowanie praw.
- 9) powstrzymanie się od zachowań przemocowych.

IV. Zawartość merytoryczna programu

Program oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie będzie realizowany na podstawie programu „Education Groups For Men Who Batter – The Duluth Model”.

Według koncepcji programu, przemoc jest zachowaniem wyuczonym, a poddając osobę stosującą przemoc odpowiednim oddziaływaniom można niejako „oduczyć” jej stosowania. Przemoc rozumiana jest jako działanie intencjonalne, a jej dokonanie jako aktu świadomego wyboru. Sam program składa się z części edukacyjnej koncentrującej się na przekazaniu

szeroko pojętej wiedzy na temat zjawiska przemocy oraz części korekcyjnej ukierunkowanej na zdobycie umiejętności niestosowania przemocy, trening umiejętności społecznych i asertywności oraz naukę konstruktywnego rozwiązywania sporów i korzystania ze wsparcia społecznego. Każdemu tematowi poświęcone jest kilka sesji. Na początku każdej sesji na dany temat prowadzący prezentuje na filmie zachowanie, które ilustruje zachowanie przemocowe. Następnie każdy z uczestników omawia swoje spostrzeżenia w odniesieniu do przedstawionego materiału. Podczas kolejnych sesji uczestnik opisuje swoje własne zachowanie kontrolujące, następnie pozostali szukają alternatywnych zachowań dla siebie.

Celem nadrzędnym programu jest zatrzymanie przemocy oraz zmiana w obszarze psychicznym, emocjonalnym i behawioralnym osób stosujących przemoc, która ograniczy lub wyeliminuje zachowania w relacjach skierowane na przemoc i przymus.

W/w wymienione cele osiągnięte będą poprzez:

1. Część edukacyjna

Cel ogólny:

- 1) nabycie przez uczestników programu wiedzy na temat zjawiska przemocy.
- 2) nabycie przez uczestników programu wiedzy na temat przekonań, uwarunkowań społeczno-kulturowych, schematów myślowym podtrzymujących przemoc domową.

Cele szczegółowe:

- 1) nabycie przez uczestników wiedzy na temat zjawiska przemocy, mechanizmów, charakterystyki osób uwikłanych w przemoc,
- 2) uświadomienie osobie stosującej przemoc, czym jest przemoc.
- 3) uświadomienie przez niego jego własnych zachowań przemocowych wobec bliskich.

- 4) nabycie wiedzy na temat przekonań dotyczących ról społecznych, rodziny, wykorzystywania siły w celu kontrolowania innych, utrzymujących zjawisko przemocy.
- 5) nabycie wiedzy na temat warunków satysfakcjonującego funkcjonowania w rodzinie, budowania satysfakcjonujących więzi partnerskich oraz relacji z dziećmi.
- 6) nauka rozpoznawania przez osobę stosującą przemoc sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- 7) opracowanie „planu bezpieczeństwa”, zapobiegającemu użyciu siły i przemocy.

2. Część korekcyjna

Cel ogólny:

- 1) zdobywanie przez uczestników programu umiejętności niestosowania przemocy poprzez trening umiejętności społecznych.

Cele szczegółowe:

- 1) nabycie wiedzy na temat obszarów funkcjonowania, takich jak: samoświadomość – świadomość emocjonalna, poprawna samoocena, budowanie poczucia wartości.
- 2) nabycie wiedzy na temat obszarów funkcjonowania takich jak samoregulacja – radzenie sobie z impulsami i negatywnymi uczuciami, samokontrola oraz umiejętność przyjmowania na siebie odpowiedzialności,
- 3) nauka umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, uczenie się korzystania z pomocy innych,
- 4) nauka zachowań asertywnych,
- 5) nauka umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć,
- 6) nauka narzędzi konstruktywnej komunikacji interpersonalnej.

- 7) nauka konstruktywnych sposobów rozwiązywania konfliktów, bez użycia agresji.

V. Realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych

1. Rekrutacja uczestników programu

Adresatami programu są osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Uczestnikami mogą być:

- 1) osoby zgłaszające się samodzielnie,
- 2) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie, wobec których sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując je do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno – edukacyjnych,
- 3) osoby stosujące przemoc w rodzinie, które uczestniczą w terapii leczenia uzależnienia od alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych, dla których oddziaływania korekcyjno – edukacyjne mogą stanowić uzupełnienie podstawowej terapii
- 4) osoby skierowane przez kuratorów, pedagogów, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, pracowników socjalnych, policję, członków grup roboczych Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Białej Podlaskiej realizujących procedurę „Niebieskiej Karty” w przypadku konkretnych rodzin.
- 5) osób, które w wyniku innych okoliczności zgłoszą się do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym.

2. Zasady uczestnictwa w programie

Uczestnictwo w programie jest dobrowolne, wymaga uznania przez uczestników faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie. Podstawowym priorytetem jest ochrona bezpieczeństwa, autonomii i dobra osób krzywdzonych przez osobę stosującą przemoc – w żadnym przypadku nie jest akceptowana sytuacja i zachowania, które mogłyby akcentować współodpowiedzialność osoby krzywdzonej za przemoc wobec niej stosowaną.

Do programu kwalifikują się:

- 1) osoby stosujące przemoc,
- 2) osoby uzależnione stosujące przemoc, po przejściu terapii podstawowej,
- 3) osoby stosujące przemoc, które nie mają zdiagnozowanych chorób psychicznych ani zaburzeń osobowości

Osobę stosującą przemoc w rodzinie, u której zostało rozpoznane uzależnienie od alkoholu lub narkotyków lub innych środków odurzających, substancji psychotropowych albo środków zastępczych kieruje się w pierwszej kolejności na terapię uzależnienia.

3. Realizatorzy programu

Realizatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Podlaskiej. Spotkania indywidualne i grupowe będą prowadzone przez dwie osoby posiadające kwalifikacje określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno – edukacyjne (Dz. U. Nr 50 poz. 259).

Załącznik do Uchwały Nr Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie na lata 2017 – 2022

Jednym z podstawowych założeń pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc jest interdyscyplinarność działań, czyli współpraca specjalistów służb i instytucji prowadzących programy przeciwdziałania przemocy i pomagania osobom dotkniętym przemocą w rodzinie. W związku z powyższym program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc realizowany będzie przy współpracy m.in. sądu, Policji, zespołu interdyscyplinarnego i organizacji pozarządowych.

W ramach współpracy realizatorzy zwracają się z pisemną prośbą do kuratorów sądowych i Policji w celu wskazania i wytypowania kandydatów do programu.

Wobec osób skierowanych postanowieniem sądu, uchylających się od uczestnictwa w zajęciach, stosuje się powiadomienie sądu o tym fakcie.

4. Czas realizacji programu

Przewiduje się 2 spotkania indywidualne dla każdego z uczestników (czas trwania 60 minut) oraz 24 spotkania grupowe (czas trwania 180 minut) odbywające się raz bądź dwa razy w tygodniu. Łączny czas programu będzie obejmował 72 godziny spotkań grupowych.

5. Sposób realizacji programu

Osoby będące kandydatami do uczestniczenia w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnym w pierwszym etapie rozpoznania diagnostycznego uczestniczą w 2 spotkaniach indywidualnych, mających na celu uzyskanie i opracowanie informacji o funkcjonowaniu każdego z uczestników, jego sytuacji życiowej oraz specyfice przemocy, której był sprawcą. Przed przystąpieniem do części korekcyjno-edukacyjnej osoby zainteresowane podpisują kontrakt uczestnictwa w programie (wymogi systematycznej obecności, zobowiązanie do powstrzymywania się od zachowań przemocowych, spożywania alkoholu, zasad współpracy w grupie, monitoringu sytuacji w rodzinie, uznania osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie).

Program realizowany będzie w grupie do 15 osób. Ma charakter otwarty, gdzie w trakcie trwania programu dołączają nowi uczestnicy, przechodząc po kolei wszystkie bloki tematyczne.

Zajęcia prowadzone będą w następujących formach:

- 1) indywidualne spotkania diagnostyczne,
- 2) mikro – edukacja, mikro – wykłady,
- 3) warsztaty umiejętności, scenki, ćwiczenia w grupkach.
- 4) projekcje filmowe – analizowanie przedstawionych scen filmowych.
- 5) analiza własnych zachowań.

6. Przebieg programu

Część pierwsza: SESJE INDYWIDUALNE

1. Sesja indywidualna kwalifikująca do programu – podpisanie kontraktu i wypełnienie kwestionariusza „Historia przemocy” (czas 60 min.).
2. Sesja orientacyjna – zapoznanie z programem i jego założeniami – koncepcja władzy i kontroli, dominacji mężczyzny w związku, zapoznanie z cyklem przemocy oraz zapoznanie z technikami powstrzymywania przemocy, opracowanie indywidualnego planu bezpieczeństwa (czas 60 min.).

W razie potrzeby jest możliwość przeprowadzenia dodatkowej sesji indywidualnej.

Kolejnym etapem jest przeprowadzenie zajęć grupowych.

Część druga: SESJE GRUPOWE

Zajęcia grupowe są podzielone na 8 bloków tematycznych, w których poddawana jest analizie jedna z form zachowań przemocowych oraz przedstawiane alternatywne dla niej formy zachowań bez przemocy. Na każdy z bloków przeznaczają się trzy spotkania.

Tematy bloków tematycznych:

Moduł I – Przemoc fizyczna

1. Nie używanie przemocy i analizowanie przemocy fizycznej (mini wykłady, rozmowa kierowana, ćwiczenia indywidualne, dyskusja grupowa):
 - 1) akceptacja planu bezpieczeństwa,
 - 2) definiowanie nie stosowania przemocy,
 - 3) definiowanie przemocy,
 - 4) przedstawienie skojarzeń przemocy przez uczestników,
 - 5) definicja przemocy według Ghandiego,
 - 6) opisy sytuacji wyzwalających przemoc,
 - 7) przedstawienie mitów i stereotypów na temat przemocy,
 - 8) prezentacja i analiza scenki filmu pt: „Ty nigdzie nie pójdziesz”, używanie kwestionariusza kontrolowania.

2. Zrozumienie używania przemocy jako taktyki kontroli (mini wykłady, rozmowa nakierowana, dyskusja grupowa):
 - 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
 - 2) przypomnienie definicji przemocy,
 - 3) analiza użycia przemocy emocjonalnej,
 - 4) analiza kwestionariuszy kontrolowania na forum grupy.

3. Zakończenie używania przemocy (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, dyskusja grupowa):
 - 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.

- 2) odgrywanie ról, ćwiczenie zachowania bez użycia przemocy,
- 3) prezentowanie techniki asertywności,
- 4) prezentowanie kryteriów różnicujących zachowania uległe, agresywne i asertywne,
- 5) kryteria interpretowania znaczeń „języka ciała”.

Moduł II – Zastraszanie i onieśmianie

4. Definiowanie niezastraszającego zachowania, analizowanie zastraszania i onieśmiania (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacja, ćwiczenia indywidualne, dyskusja grupowa):
 - 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę,
 - 2) definiowanie niezastraszającego zachowania,
 - 3) prezentacja i analiza scenki filmu pt: „Ty nie dbasz o moje potrzeby”, używanie kwestionariusza kontrolowania,
 - 4) formy przemocy, koncepcja władzy i kontroli, stosowanie izolacji, grożenie, straszenie,
 - 5) model funkcjonowania oparty na równości i partnerstwie.
5. Zrozumienie zastraszania i onieśmiania jako taktyki kontroli (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, dyskusja grupowa):
 - 1) analiza kwestionariuszy kontrolowania – „burza mózgów”,
 - 2) równość i partnerstwo.
6. Zakończenie używania zastraszania i onieśmiania (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, dyskusja grupowa):
 - 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę,
 - 2) prezentowanie własnych przykładów zastraszania i onieśmiania,
 - 3) odgrywanie ról, stosując zachowania bez użycia przemocy,
 - 4) prezentacja listy uczuć, zapoznanie z definicją uczuć.

Modul III – Przemoc emocjonalna

7. Definiowanie szacunku i analizowanie przemocy emocjonalnej (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacja, ćwiczenia indywidualne, dyskusja grupowa):
 - 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę,
 - 2) ewaluacja planu bezpieczeństwa,
 - 3) stosowanie sposobów na nie stosowanie przemocy,
 - 4) definiowanie szacunku,
 - 5) przedstawienie przez uczestników jakie zachowanie uważają za godne poszanowania?
 - 6) „za co nas ludzie szanują?”
 - 7) prezentowanie i analiza scenki filmu pt: „Dlaczego podrywasz każdego?”. używanie kwestionariusza kontrolowania,
 - 8) wyjaśnienie pojęć: bagatelizacja, pomniejszanie, redukcja napięcia.

8. Zrozumienie używania przemocy emocjonalnej jako taktyki kontroli (mini wykłady, rozmowa kierowana, dyskusja grupowa):
 - 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę,
 - 2) analiza kwestionariuszy kontrolowania – „burza mózgów”,
 - 3) porównywanie przykładów z kołem równości.

9. Zakończenie stosowania przemocy emocjonalnej (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, dyskusja grupowa):
 - 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę,
 - 2) przykłady zachowań przemocy emocjonalnej,
 - 3) prowadzenie rozmowy po partnersku i z szacunkiem,
 - 4) kulturowy problem mężczyzn z wyrażaniem uczuć,
 - 5) prezentacja i techniki radzenia sobie ze złością,
 - 6) irracjonalne przekonania, które przyczyniają się do odczuwania złości.
 - 7) zalety i koszty stosowania złości.

Moduł IV – Izolowanie

10. Definiowanie zaufania i wsparcia, analizowanie izolowania (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, ćwiczenia indywidualne, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) definicja wsparcia i zaufania,
- 3) osoba zaufania, wsparcie partnerskie,
- 4) prezentacja i analiza scenki filmu pt: „Zadałem ci tylko kilka prostych pytań”, używanie kwestionariusza kontrolowania.

11. Zrozumienie stosowania izolacji jako taktyki kontroli (rozmowa kierowana, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) analiza kwestionariuszy kontrolowania – burza mózgów.

12. Zakończenie używania izolowania (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) przedstawienie własnych przykładów izolowania.
- 3) odgrywanie ról bez użycia izolowania,
- 4) prezentacja techniki: Racjonalno – Emotywna Terapia.
- 5) metody radzenia sobie z przykrymi emocjami.

Moduł V – Zaprzeczanie i obwinianie

13. Definiowanie szczerości i odpowiedzialności. Analizowanie zaprzeczania, pomniejszania i obwiniania (mini wykłady, rozmowa kierowana, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) definiowanie szczerości i odpowiedzialności,
- 3) prezentowanie postaw odpowiedzialnych i szczerych.
- 4) konsekwencje odpowiedzialności.

14. Rozumienie użycia minimalizacji zaprzeczania, obwiniania jako taktyki kontroli (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, ćwiczenia indywidualne, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) przykłady obrazujące minimalizowanie, zaprzeczanie i obwinianie.
- 3) prezentacja i analiza scenki filmu pt: „Obiecałaś, że o tym zapomnisz”, używanie kwestionariusza kontrolowania.
- 4) sposoby wypierania.

15. Zaprzestanie używania minimalizacji, zaprzeczania i obwiniania (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) analizowanie kwestionariuszy kontrolowania,
- 3) poprawa stosunków z najbliższymi i innymi ludźmi,
- 4) szczerłość w okazywaniu uczuć.
- 5) formułowanie zarzutów wobec innych jako swoją prawdę, nie uniwersalną.
- 6) gesty mimika, ton głosu.
- 7) nauka używania słowa „przepraszam”,
- 8) rozwiązywanie drobnych konfliktów od razu,
- 9) ankieta „odpowiedzialność mężczyzny”.

Moduł VI – Przemoc seksualna

16. Definiowanie szacunku seksualnego i analizowanie przemocy seksualnej (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, ćwiczenia indywidualne, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) definiowanie szacunku seksualnego i analizowanie przemocy seksualnej.
- 3) szacunek do partnerki.
- 4) społeczne widzenie seksualnej interakcji pomiędzy mężczyzną i kobietą.

- 5) scenka „Bogdan i Joanna”, używanie kwestionariusza kontrolowania używając przekonań i konsekwencji,
- 6) przejawy przemocy seksualnej.

17. Rozumienie używania przemocy seksualnej jako techniki kontrolowania (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, ćwiczenia indywidualne, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę,
- 2) przekonania dotyczące seksualności i małżeństwa,
- 3) koncepcja społeczna poglądów na seksualną interakcję pomiędzy mężczyzną i kobietą,
- 4) werbalna i niewerbalna zgoda do przymusu,
- 5) scenka „Roman i Barbara”, używanie kwestionariusza kontrolowania,
- 6) przykłady zachowań przemocy seksualnej.

18. Zakończenie używania przemocy seksualnej (mini wykłady, rozmowa kierowana, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę,
- 2) analizowanie kwestionariusza kontrolowania – burza mózgów,
- 3) definiowanie miłości i intymności.

Moduł VII – Przywileje mężczyzny, wykorzystywanie dzieci, przemoc ekonomiczna

19. Definiowanie partnerstwa, analizowanie męskich przywilejów, przemoc ekonomicznej i wykorzystywania dzieci (mini wykłady, rozmowa kierowana, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę,
- 2) formy przemocy seksualnej wobec dzieci,
- 3) miłość i dbanie o swoje dzieci,
- 4) definiowanie partnerstwa,
- 5) definiowanie ról w rodzinie,

6) trudności w osiągnięciu partnerstwa w związku.

20. Rozumienie używania męskich przywilejów, przemocy ekonomicznej i używania dzieci jako taktyki kontroli (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, ćwiczenia indywidualne, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) prezentacja i analiza scenek filmu „Męskie przywileje cz. I, cz. II, cz. III”.
- 3) używanie kwestionariusza kontrolowania,
- 4) analiza scenek pod względem działania, intencji, przekonania.
- 5) definiowanie: przywilejów mężczyzny, używania dzieci, przemocy ekonomicznej.

21. Rozumienie użycia męskich przywilejów, przemocy ekonomicznej i używania dzieci jako taktyki kontroli (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) analiza kwestionariusza kontrolowania – burza mózgów,
- 3) odgrywanie ról opisujących użycie przemocy oraz zachowania nie przemocowe.
- 4) sposoby okazywania dzieciom miłości,
- 5) czym dziecko żyje, tego się nauczy.

Moduł VIII – Wymuszanie i grożenie

22. Definiowanie negocjacji i sprawiedliwości. Analiza wymuszania i grożenia (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, ćwiczenia indywidualne, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) definiowanie negocjacji.
- 3) prezentacja i analiza scenki filmu pt: „Żaden sędzia nie da ci opieki nad naszymi dziećmi”, używanie kwestionariusza kontrolowania,
- 4) definicja wymuszenia i groźby, przykłady,
- 5) otwarta negocjacja, negocjowanie.

23. Zrozumienie wymuszania i grożenia jako taktyki kontroli (rozmowa kierowana, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) analizowanie kwestionariusza kontrolowania – burza mózgów.

24. Zakończenie używania, wymuszania i zastraszania (mini wykłady, rozmowa kierowana, inscenizacje, dyskusja grupowa):

- 1) akceptacja planu bezpieczeństwa nowo przybyłych przez grupę.
- 2) odgrywanie ról opisujących używanie wymuszania i grożenia oraz zachowania nieprzemocowe.
- 3) zasady sprawiedliwej kłótni, jak pozostać przyjaciółmi, gdy się nie zgadzacie?.
- 4) zasady zdrowego rozwiązywania sporów, właściwe zachowanie w czasie sporu.
- 5) wypełnienie kwestionariusza „Kryteria oceny kwalifikacyjnej do zadowolenia z programu”.

Po zakończeniu programu realizowany będzie monitoring sytuacji rodzin oraz ewaluacja programu. W ramach ewaluacji programu przeprowadzona zostanie ankieta ewaluacyjna.

Wszystkie informacje dotyczące uczestników programu, uzyskane na każdym etapie realizacji projektu są objęte zasadą poufności i ochroną danych osobowych z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnianie czynów zabronionych przez prawo.

VI. Monitoring zachowań uczestników programu

Monitoring co do zmian postaw przemocowych prowadzony będzie w trakcie realizacji programu oraz przez 3 lata po jego zakończeniu (raz w roku) i prowadzony będzie przez podmiot realizujący program przy współpracy z instytucjami działającymi w obszarze

przeciwdziałania przemocy w rodzinie (kontakt osobisty, telefoniczny lub pisemny w celu uzyskania informacji o uczestniku programu).

Ponadto monitoring prowadzony będzie poprzez kontakt osobisty lub/i telefoniczny z uczestnikiem programu i z osobami wspólnie z nim zamieszkującymi lub z innymi osobami najbliższymi niezamieszkującymi wspólnie z uczestnikiem programu.

Wszelkie informacje uzyskane w ramach monitoringu będą dokumentowane w formie notatek służbowych.

W sytuacji uzyskania informacji o ponownym stosowaniu zachowań przemocowych przez byłego uczestnika programu będzie przeprowadzona rozmowa z Ww. oraz zostanie nawiązany kontakt i współpraca z instytucjami działającymi w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podjęcia odpowiednich działań zmierzających do wyeliminowania przemocy w rodzinie.

UZASADNIENIE

Potrzeba podejmowania działań zapobiegających przemocy w rodzinie wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390). Niniejsza ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc.

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 przytoczonej wyżej ustawy, do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy między innymi opracowanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Działanie to wpisuje się również w założone cele i kierunki działań Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Biała Podlaska na lata 2016 – 2020 zatwierdzonego Uchwałą Nr XXI/61/16 Rady Miasta Biała Podlaska z dnia 5 września 2016 r. Celem podejmowanych działań jest zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.

PREZYDENT MIASTA

Dariusz Stefaniuk

